

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la cererea de accelerare

a cauzei penale privind învinuirea lui

Vladimir Filat

(art. 324 alin. (3) lit. a) și b), 326 alin. (3) lit. a) Cod penal)

(Dosarul nr. 1rh-2/23)

Nr. PIGD 1-17068628-01-1rh-28062023)

Neexaminarea timp de peste 16 de luni a cererii de revizuire prin care se solicită reluarea examinării cauzei ca urmare a unei hotărâri pronunțate de CEDO; Cererea de accelerare a fost admisă, obligând soluționarea cererii de revizuire în cel mult patru săptămâni.

07 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de accelerare a cauzei penale în privința lui Vladimir Filat,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Vladislav Gribincea,

Diana Stănilă

Mariana Ursachi

Stella Bleșceaga, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 27 iunie 2016, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău l-a recunoscut vinovat pe Vladimir Filat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. a) și b), 326 alin. (3) lit. a) Cod penal. Acesta a fost condamnat la nouă ani de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. La 11 noiembrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a respins ca fiind nefondate apelurile declarate de procuror și de o companie. Instanța a admis apelurile declarate de avocatul Igor Popa în numele inculpatului Vladimir Filat, SA „IPTEH”, avocatul Ilona Nicula în numele SA „IPTEH”, avocatul Igor Popa în numele SA „Capital Invest Company”, Sanda Diviricean și de avocatul acesteia, Iulian Iorga, a casat parțial sentința instanței de fond în partea confiscării speciale și a pronunțat o nouă hotărâre în această parte.

3. La 22 februarie 2017, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibile recursurile, ca fiind vădit neîntemeiate. La 12 decembrie 2017, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a respins ca inadmisibile recursurile în anulare declarate de Vladimir Filat și avocatul acestuia Igor Popa, avocatul Ilona Nicula în numele persoanei juridice „Worldway Limited” și Veaceslav Beț, ca fiind vădit neîntemeiate. La 25 februarie 2021, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a respins ca inadmisibile recursurile în anulare declarate de către Vladimir Filat și avocatul acestuia Osoianu Tudor.

4. La 31 ianuarie 2023, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza [Filat v. Republicii Moldova](#) (cererea 72114/17), prin care a constatat că a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție, din motivul lipsei publicității în cadrul procesului penal în privința reclamantului și a hotărât că nu este necesară examinarea admisibilității și a fondului plângerii formulate în baza Articolului 6 §§ 1 și 3 (d) din Convenție, privind imposibilitatea obținerii prezenței martorilor apărării.

5. La 20 iunie 2023, Vladimir Filat împreună cu avocații acestuia Viorel Berliba și Tudor Osoianu, au depus o cerere de revizuire, în care solicită desființarea hotărârilor pronunțate în prezenta cauză, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond. Cererea de revizuire se întemeiază pe prevederile

art. 464¹ Cod de procedură penală. Potrivit cererii de revizuire, prin hotărârea nr. 72114/17, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că a existat o încălcare a art. 6 § 1 CEDO din cauza lipsei de publicitate a procesului penal în privința lui Vladimir Filat, iar consecințele încălcării Convenției continuă să se producă, ultimul suportând consecințele grave legate de pedeapsa stabilită, care nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

6. La 28 iunie 2023, cauza penală în privința lui Vladimir Filat a fost înregistrată la Curtea Supremă de Justiție și a fost repartizată aleatoriu judecătorului raportor Anatolie Țurcan. Potrivit conținutului procesului-verbal în cauza 1rh-2/23 (f.d. 70, vol. 52), pe marginea cererii de revizuire au avut loc 11 ședințe de judecată. Prima ședință din 14 septembrie 2023, a fost amânată din motiv că nu a fost asigurată înregistrarea video a ședinței. La ședința din 06 noiembrie 2023, a fost pronunțată încheierea prin care s-a dispus examinarea cererii într-un complet format din 5 judecători. Următoarea ședință din 20 noiembrie 2023, a fost întreruptă din motivul formulării declarației de abținere de către judecătorul Igor Mânăscuță. La ședințele din 25 ianuarie 2024, 19 februarie 2024 și 21 martie 2024, a început examinarea cererii de revizuire și a continuat până la replicile participanților. Următoarea ședință din 20 mai 2024 a fost întreruptă ca urmare a formulării declarației de abținere de către judecătorul Anatolie Țurcan. La ședința din 27 mai 2024 a fost reluată examinarea cererii de revizuire determinată de modificarea componenței completului de judecată. Ședința din 06 iunie 2024 nu a avut loc din motivul aflării unui judecător în concediu medical. La 01 iulie 2024 a continuat examinarea cauzei, fiind amânată retragerea în deliberare pentru 05 iulie 2024, ședință care a fost întreruptă fiind necesar un termen suplimentar pentru ca membrii completului să ia cunoștință cu materialele cauzei. Ședința din 26 septembrie 2024 a fost întreruptă din motivul aflării judecătorului Ion Malanciuc în concediu de odihnă anual. Ședința din 03 octombrie 2024 nu a avut loc din motivul intrării în vigoare Legea nr. 239/2024 (a se vedea para. 10).

7. La 13 iunie 2024, Vladimir Filat a înregistrat în cancelaria Curții Supreme de Justiție o cerere privind accelerarea examinării cererii de revizuire. Potrivit cererii, tergiversarea în continuare a examinării cauzei creează prejudicii considerabile lui Vladimir Filat și îi îngreădește nejustificat mai multe drepturi fundamentale. La 14 iunie 2024, cererea de accelerare a fost repartizată aleatoriu judecătorului-raportor Stella Bleșceaga. Revizuentul a fost înștiințat că, la acel moment, în cadrul Curții Supreme de Justiție activau nouă judecători și nu este posibil de a forma un alt complet de judecată din cinci judecători care să examineze cererea de accelerare.

8. La 08 iulie 2024, Vladimir Filat a înregistrat în cancelaria Curții Supreme de Justiție o altă cerere privind accelerarea. El a fost informat că, având în vedere perioada concediilor anuale planificate, nu era posibilă formarea unui alt complet de judecată din cinci judecători care să examineze cererea de accelerare în termenul prevăzut de lege.

9. La 09 octombrie 2024, Vladimir Filat a înregistrat în cancelaria Curții Supreme de Justiție o altă cerere de accelerare, solicitând obligarea examinării cererii de revizuire până la 30 octombrie 2024. Potrivit acesteia, cererea de revizuire în prezenta cauză este pe rol din 20 iunie 2023, iar tergiversarea cauzei fără nici o justificare, iar amânarea pronunțării unei soluții ridică dubii serioase asupra independenței și imparțialității completului de judecată și încalcă termenul rezonabil. El a mai menționat că alte două cauze civile au fost revizuite mai repede, de asemenea în temeiul hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului. La 11 septembrie 2024, CSJ a admis o cerere de accelerare a examinării unui recurs într-o cauză redeschisă ca urmare a unei proceduri CtEDO (nr. [3ra-128/23](#)), pe motiv că era pendinte pe rolul CSJ mai mult de 20 de luni.

10. Prin Legea nr. 239/2024 din 13 septembrie 2024 (în vigoare din 26 septembrie 2024) au fost introduse modificări în Legea nr. 65/2023. Articolul 18 alin. (1) din Legea nr. 65/2023 a fost completat cu prevederea conform căreia, în perioada examinării contestației împotriva hotărârii cu privire la eșuarea evaluării externe, judecătorul vizat nu poate emite acte de dispoziție. Prin hotărârea CSM nr. 387/25 din 02 iulie 2024 a fost constatată eșuarea evaluării externe de către judecătorul Anatolie Țurcan. La 08 iulie 2024, Anatolie Țurcan a depus contestație împotriva hotărârii CSM, care încă nu a fost examinată din cauza ridicării de către reclamant a unei excepții de neconstituționalitate. Prin urmare, începând cu 26 septembrie 2024, judecătorul Anatolie Țurcan nu poate participa la soluționarea acestei cereri de revizuire până la soluționarea contestației depuse împotriva hotărârii CSM. Vladimir Filat a menționat în cererea de accelerare că, după intrarea în vigoare a Legii nr. 239/2024, mai multe cauze distribuite inițial judecătorului Anatolie Țurcan au fost redistribuite altor judecători, pentru a asigura o examinarea mai rapidă. Cu toate acestea, cererea sa de revizuire nu a fost redistribuită.

11. Cererea de accelerare a fost examinată la această dată din cauza imposibilității constituirii mai devreme a unui complet din cinci judecători care să o soluționeze, unii judecători CSJ aflându-se în concediu până la 01 noiembrie 2024.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Art. 20 alin. (3) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(3) Urmărirea penală și judecarea cauzelor penale privind infracțiunile de corupție, cele conexe actelor de corupție, a cauzelor penale în care sunt persoane aflate în arest, precum și minori se fac de urgență și în mod prioritar.”

13. Art. 331¹ alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) În situația în care într-o cauză penală concretă există pericolul încălcării termenului rezonabil al judecării cauzei, participanții la proces pot

adresa instanței care judecă în fond cauza o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei.

(5) Judecătorul sau completul de judecată decide asupra cererii privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei printr-o încheiere motivată, prin care fie că obligă instanța care judecă în fond cauza să întreprindă un act procedural, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie că respinge cererea. Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

(6) O cerere repetată privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei poate fi înaintată după 6 luni de la rămânerea definitivă a încheierii emise conform alin.(5).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

14. Completul notează că cererea de revizuire în această cauză a fost depusă la 20 iunie 2023. Cauza penală în privința lui Vladimir Filat a ajuns la Curtea Supremă de Justiție și a fost înregistrată la 28 iunie 2023, fiind repartizată judecătorului Anatolie Țurcan. La 06 noiembrie 2023, Completul CSJ compus din trei judecători a dispus examinarea cererii de revizuire în complet format din cinci judecători.

15. Examinarea cererii de revizuire în această cauză a fost îngreunată de demisia unor judecători ai Curții Supreme de Justiție, după ce, la 07 mai 2024, Consiliul Superior al Magistraturii a acceptat cererile de demisie a judecătorilor Sergiu Daguța și Boris Talpă care făceau parte din completul care examina cererea de revizuire.

16. În această cauză, dosarul penal a ajuns la Curtea Supremă de Justiție cu 16 luni în urmă în baza cererii de revizuire care se întemeiază pe art. 464¹ Cod de procedură penală. Cererea de revizuire se bazează pe constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a violării CEDO. Asemenea cauze cer o examinarea mai rapidă. CSJ a organizat mai multe ședințe pentru soluționarea cererii de revizuire. Deși încheierea pe marginea cererii de revizuire a fost programată să fie pronunțată pentru 03 octombrie 2024, acest lucru nu a fost posibil din motiv că a intrat în vigoare Legea nr. 239/2024 (a se vedea para. 10). Deoarece judecătorul din completul care examinează cererea de revizuire nu poate participa la examinarea cauzei, cererea de revizuire nu poate fi soluționată. Nu este clar când va fi examinată excepția de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională, iar până atunci CSJ nu poate decide asupra contestației depuse în temeiul Legii 65/2023. Această situație poate dura mai multe luni. Aceste circumstanțe justifică admiterea cererii de accelerare.

17. Art. 331¹ alin (5) Cod de procedură penală, potrivit căroră, în cazul admiterii cererii de accelerare, obligă instanța care judecă în fond cauza să întreprindă un act procedural, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii. Având în vedere situația descrisă în paragraful precedent,

ținând cont de provocările cu care se confruntă CSJ, inclusiv sarcina sporită de lucru per judecător, Completul nu poate stabili un termen foarte scurt pentru soluționarea revizuirii. Atunci când a admis recent câteva cereri de accelerare, completul a oferit cel puțin patru săptămâni pentru a soluționa recursul. Prin urmare, completului obligă examinarea cererii de revizuire până la 06 decembrie 2024.

18. Din aceste motive, în conformitate cu art. 331¹ Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererile revizuiantului Vladimir Filat cu privire la accelerarea examinării cererii de revizuire în cauza nr. 1rh-2/23;

Obligă Curtea Supremă de Justiție să examineze cererea de revizuire în cauza nr. 1rh-2/23 până la 06 decembrie 2024.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Vladislav Gribincea

Diana Stănilă

Mariana Ursachi

Stella Bleșceaga